

Aan:
het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Peel en Maas
Postbus 7088
5980 AB Panningen

Datum: 26 januari 2017

Onderwerp: advies Waardenoriëntatie en Kaderstelling/Zelfsturing 3.0

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein Peel en Maas (ASD) heeft de voorgelegde documenten in concept bestudeerd en brengt -daartoe door het college gestimuleerd-gaarne advies uit.

De ASD is teleurgesteld over de kwaliteit van de nota "Waardenoriëntatie en kaderstelling". De uitdaging is een krachtig, inspirerend en toegankelijk document dat recht doet aan de voorhoedeopdracht van Peel en Maas. Het resultaat is een dik document, dat door de gelaagdheid en vele opsommingen iets heeft van een ondoordringbaar oerwoud. Het college doet zichzelf hiermee tekort. Een kort en krachtig document met enkele bijlagen zou beter zijn. De contourennota Zelfsturing 3.0 zou qua essentie in dit document meegenomen kunnen worden. Per saldo gaat het om één verhaal.

De (kern)waarden, de koers (gevoed vanuit de spanningsbogen) en de omgevingsdoelen uit de nota "Waardenoriëntatie en Kaderstelling" worden door de ASD onderschreven. Zij zijn niet verrassend voor iemand, die thuis is in Peel en Maas. Wel zou de primaire verantwoordelijkheid van de burgers voor de kwaliteit van hun leven, met name ook die van ouders ten aanzien van het opvoeden en opgroeien van hun kinderen, meer benadrukt moeten worden. Dit gedeelte van de nota zou je als een Visiedocument kunnen typeren. Spanning ontstaat er zodra aan deze visie uitvoeringsdoelen worden gekoppeld. Dan wordt het verhaal wel heel erg intentioneel en idealistisch. Een heldere analyse van de uitgangssituatie wordt gemist. Dit geldt ook voor de beoogde resultaten (de "streefbeelden") te koppelen aan een bepaalde periode. Alleen hierdoor ontstaat een goede basis voor de monitoring en de mogelijke bijstelling van het proces. En, zo mogelijk nog belangrijker: alleen hieruit kun je de taakstelling voor de gemeente zelf, complementair aan die van de burgers en de gemeenschap, van jaar tot jaar destilleren. Juist deze elementen horen thuis in een meerjarige kaderstelling, ook al vindt nadere uitwerking plaats in de sfeer van diensten, producten en projecten, zoals de nota aangeeft. Overigens pleit de ASD er voor om bij die uitwerking consequent zichtbaar te maken hoe een en ander teruggrijpt op het (dan vastgestelde) kader.

Het College zet alle kaarten op het maatschappelijke proces. En, hiermee verschaft het College voor zichzelf wel heel erg veel ruimte. Dit effect wordt versterkt door de visie op landelijke wetgeving. "Voor zover daar spanningen zijn zoeken we die bewust op en gaan er zo nodig gemotiveerd overheen". Wetgeving negeren om aanpassing van die wetgeving te bevorderen is de insteek.

Grenzen opzoeken, prima. Verder gaan past een lagere overheid en dus ook de gemeente Peel en Maas qua visie en bewust handelen niet. Door deze benadering wordt afbreuk gedaan aan de rechtszekerheid en rechtspositie van de inwoners van Peel en Maas. De ASD adviseert het College om in gevallen waarin spanningen optreden de handen ineen te slaan met collega gemeenten en de landelijke lobby te bedrijven via de VNG.

Het College wil sturen op kwaliteit en waarden en afzien van "het primaat van het gemeentelijk beleidsontwerp". Los nog van de vraag hoe dat dan in zijn werk zou moeten gaan: ook door deze insteek verschaft het College zich wel erg veel ruimte. Checks and balances, daar gaat het om. De gekozen insteek staat op gespannen voet met de positie van de gemeenteraad, de gemeentelijke rekenkamer en de ASD.

De ASD blijft herhalen: de keuze voor zelfsturing en gemeenschapsontwikkeling is zeer goed verenigbaar met een resultaatgerichte en transparante benadering. Of, zoals de ASD eerder heeft aangegeven: de gemeente Peel en Maas is thans niet in control bij de besteding van grote bedragen aan gemeenschapsgeld. De uitdaging van het College is in dezen te komen tot een goede balans, met handhaving van identiteit en visie!

Graag gaat de ASD hierover met het College in gesprek tijdens het bestuurlijk overleg van 27 maart.

Met vriendelijke groeten
namens de Adviesraad Sociaal Domein Peel en Maas,

J. Knapen,
voorzitter